

29.11.2017

Ärende/20

§ 424

Den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen om förebyggande av skatteparadisekonomi

HEL 2017-003500 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige återremitterade ärendet till stadsstyrelsen för ny beredning.

Behandling

Ledamoten Thomas Wallgren understödd av ledamoten Vesa Korkkula föreslog att stadsfullmäktige skulle återremittera ärendet för ny beredning utgående från att det ska utredas om det är möjligt att redan i anbudsfasen begära landspecifika rapporter och andra utredningar avsedda i motionen av de företag som deltar i konkurrensutsättningen av upphandlingar.

9 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Fortsättning

NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att det ska utredas om det är möjligt att redan i anbudsfasen begära landspecifika rapporter och andra utredningar avsedda i motionen av de företag som deltar i konkurrensutsättningen av upphandlingar.

Ja-röster: 38

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Juha Hakola, Joel Harkimo, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Kati Juva, Arja Karhuvaara, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Elina Moisio, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Hannu Oskala, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Johanna Sydänmaa, Sampo Terho, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa

Nej-röster: 42

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Mia Haglund, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Emma Kari, Dan Koivulaakso, Joonas Kolehmainen, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Anu Korppi, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Abdirahim

29.11.2017

Ärende/20

Mohamed, Sami Muttilainen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Pekka Puska, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Pauliina Saares, Suldaan Said Ahmed, Leo Stranius, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Blanka: 5

Katju Aro, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jörn Donner, Laura Finne-Elo-
nen, Björn Månsson

Stadsfullmäktige återremitterade ärendet till stadsstyrelsen för ny be-
redning.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja Sarmela, upphandlingsjurist, telefon: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Bilagor

1 Wallgren Thomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 4

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Thomas Wallgren väckta
motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Thomas Wallgren och 39 andra ledamöter föreslår i sin mo-
tion att Helsingfors ska besluta om att be alla företag med verksamhet i
flera länder som deltar i Helsingfors anbudsfordarande att de tillsam-
mans med sina offerter ska lämna in en landspecifik skatterapport, bok-
sluts- och beskattningssuppgifter och en jämförelsekalkyl över skatterna.
Av bolag som är verksamma i Finland begärs en jämförelsekalkyl över
skatterna. Dessutom föreslås i motionen att Helsingfors beslutar om en
publicering av de ekonomiska rapporter som getts i samband med of-
ferterna samt uppgifter om vilka bolag som i detta sammanhang har
underlåtit att lämna in de frivilliga rapporterna i fråga.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen fö-
relägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamö-
ter.

29.11.2017

Ärende/20

Upphandlingslagstiftning

Stadsstyrelsen konstaterar att en upphandlande enhet i enlighet med 83 § i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016, upphandlingslagen) kan ställa krav på de anbudssökandes eller anbudsgivarnas registreringar, ekonomiska och finansiella ställning samt deras tekniska och yrkesmässiga kvalifikationer som avses i 84-86 § i lagen.

Kraven ska framgå av upphandlingsannonsen, de ska ha ett samband med föremålet för upphandlingen och stå i rätt proportion till upphandlingens art, ändamål och omfattning. Med hjälp av kraven ska det gå att på ett behörigt sätt säkerställa att anbudssökanden eller anbudsgivaren har rätt att utöva yrkesverksamhet och att den har tillräckliga ekonomiska och finansiella resurser samt tekniska och yrkesmässiga kvalifikationer att fullgöra upphandlingskontraktet i fråga. De anbudssökande eller anbudsgivare som inte uppfyller de minimikrav som den upphandlande enheten ställer ska uteslutas ur anbudsförfarandet.

I 85 § i upphandlingslagen föreskrivs det ytterligare om vilka krav en upphandlande enhet kan ställa angående de ekonomiska och finansiella resurserna.

Enligt 87 § i upphandlingslagen kan en anbudssökande använda det europeiska enhetliga upphandlingsdokumentet (ESPD) som bevis på att lämplighetskraven uppfylls. Först av den som vinner upphandlingsförfarandet krävs olika intyg och utredningar i samband med lämplighet innan beslutet om upphandling eller senast innan avtalet undertecknas.

Enligt 88 § i upphandlingslagen har en upphandlande enhet dock möjligheten att när som helst under anbudsförfarandet be anbudssökande och anbudsgivare lämna in samtliga eller en del av de utredningar som har samband med bedömningen av huruvida det föreligger grunder för uteslutning, om detta behövs för att säkerställa att förfarandet genomförs på ett korrekt sätt.

I 88 § i upphandlingslagen föreskrivs även att bevis på en anbudssökandes ekonomiska och finansiella ställning får lämnas i en eller flera av de former som anges i bilaga D. Bilagans förteckning över de dokument som hör samman med den ekonomiska och finansiella ställningen, vilka en anbudssökande eller anbudsgivare kan visa upp då man reder ut om kraven uppfylls, är inte uttömmande. Således kan en upphandlande enhet ställa även sådana krav på den ekonomiska och finansiella ställningen som ska redas ut på basis av ett dokument vilket inte har angetts i bilagan.

Det föreskrivs emellertid i 88 § i upphandlingslagen att en upphandlande enhet inte får kräva att den valda anbudsgivaren lämnar in bevis för

29.11.2017

Ärende/20

bedömning av grunderna för uteslutande om den upphandlande enheten kan få tillgång till behövliga intyg, utredningar och övriga uppgifter via en kostnadsfri databas i Finland eller någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Man får inte kräva att en anbudsgivare ska lämna in dokument som bevismedel om den upphandlande enheten redan har de nödvändiga och uppdaterade dokumenten.

De ovan nämnda krav och utredningar som ges som bevis på dem gäller förutsättningarna för de tvingande lämplighetskraven. Om en anbudsgivare inte uppfyller lämplighetskraven ska den uteslutas ur anbudsförandet.

I den nuvarande upphandlingslagen har man minskat de tidigare skyldigheterna för anbudsgivare att lämna in utredningar och intyg. Samtidigt har man underlättat upphandlingsmyndighetens administrativa börda på så sätt att lämplighetskraven undersöks enbart för den som vinner anbudsförandet. Med lagstiftningen har man försökt att minska mängden utredningar och intyg som ska lämnas in och även den arbetsinsats som går åt till att undersöka dem.

I princip är det möjligt att vid upphandling använda frivilliga utfästelser för redogörelser, såvitt man i anbudsbegäran presenterar uppmaningar om dem. I ett anbudsförande måste man ändå alltid följa de förvaltningsrättsliga principerna varav en är proportionalitetsprincipen. Omständigheter som framförs i dokumenten för anbudsbegäran ska alltid ställas i proportion till det som eftersträvas. Således ska även frivilliga utfästelser för redogörelser i varje enskild upphandling stå i proportion till upphandlingen och dess objekt.

Trots att man ber om landspecifika rapporter kan man inte med stöd av dem utesluta anbudsgivare från förandet, såvitt det inte handlar om lagstridig verksamhet, varmed upphandlingslagens tvingande uteslutningsgrunder blir tillämpliga.

Anskaffningscentralen gjorde ett test med en frivillig uppmaning, där man bad anbudsgivare att som bilaga till sitt anbud ladda upp en redogörelse över företagets ägarförhållanden och eventuella koncernstruktur. Två företag deltog i anbudsförandet, och båda laddade upp en kort redogörelse.

OECD och rapportering till Skatteförvaltningen

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling OECD och Europeiska unionen har gjort omfattande undersökningar om skatteplanering. I OECD verkar arbetsgruppen Aggressive Tax Planning Steering Group medan EU har godkänt en ändring av direktivet om utbyte av upplysningar i fråga om beskattning (2016/881/EU).

Det forsknings- och lagstiftningsarbete som gjorts i Finland, OECD och EU har lett till ändringar i lagen om beskattningsförfarande. Bakom ändringarna ligger rekommendationerna i OECD:s rapport Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) och det ovan nämnda EU-direktivet 2016/881/EU. Ändringarna avspeglar den internationella viljan att öka transparensen i storbolagens beskattningsuppgifter. De senaste lagändringarna förpliktar storbolagen att rapportera om deras internationella beskattning.

Från och med januari 2017 ska multinationella koncerner rapportera landspecifika uppgifter om koncernbolagens inkomster, skatter och vissa andra uppgifter till Skatteförvaltningen.

Land-för-land-rapporteringen för beskattningen gäller de största multinationella bolagen. Den gäller i princip de översta moderbolagen i sådana koncerner vars omsättning i koncernbokslutet uppgår till minst 750 miljoner euro. Uppgifterna ska rapporteras första gången för räkenskapsperioden 2016.

Förutom denna rapport ska ett bolag med säte i Finland som ingår i en internationell koncerns land-för-land-rapport underrätta Skatteförvaltningen om vilket koncernbolag som lämnar in rapporten och i vilket land den lämnas in.

Enligt EU-direktivet kan uppgifterna i land-för-land-rapporten användas för riskanalyser i beskattningen och enligt behov även för övriga ekonomiska och statistiska analyser. Uppgifterna i rapporten kan tillsammans med andra tillgängliga uppgifter användas vid bedömningen av risker. Skatteförvaltningen kan även använda rapporten som bas för sina tilläggsutredningar.

Utvärderingsgruppen för BEPS-åtgärdernas ekonomiska konsekvenser

Finansministeriet tillsatte 22.1.2016 en arbetsgrupp med uppgift att bedöma de åtgärder i OECD:s s.k. Base Erosion and Profit Shifting-projekt som förebygger erodering av skattebasen och vinstöverföring samt eventuellt sammanhörande ekonomiska konsekvenser för Finland av Europeiska unionens projekt. Dessutom hade arbetsgruppen till uppgift att delta i den fortsatta beredningen av rekommendationerna för BEPS-åtgärd 11 som gäller insamling och analys av BEPS-uppgifter. Arbetsgruppens verksamhetsperiod var 1.2.2016– 31.5.2017.

Arbetsgruppens rapport publicerades i juni 2017.

Arbetsgruppen prioriterade i sin granskning de åtgärder som förutsätter konkreta lagstiftningsinsatser i Finland och vilka kan anses vara de centralaste åtgärderna som förhindrar skattekringgående. Dessa är be-

gränsningen av ränteavdrag, hybridreglering, bassamfundslagstiftning och utflyttningskatt. Arbetsgruppen har även prioriterat andra viktiga åtgärder med tanke på skatteintäkterna och finländska företag. Bland dessa finns uppdateringen av riktlinjerna för internprissättning och ändringen av definitionen av fast driftställe i skatteavtalen.

Syftet med BEPS-åtgärderna är att trygga staterna samfundsskattebas och åtgärderna har planerats så att de innehåller element som anses väsentliga, bl.a. från gällande bestämmelser som förbjuder skattekringgående i olika länder. Ett centralt drag i åtgärdshelheten är att den verkställs samtidigt i EU-området och inom ramarna för OECD.

Åtgärdernas innehåll och det samtidiga verkställandet leder till långt färre möjligheter till skattekringgående samt negativ skattekonkurrens mellan länder än i nuläget. Enligt arbetsgruppen förstärker verkställandet av BEPS-åtgärdshelheten det finska skattesystemets funktionalitet och konkurrenskraft i och med att skattebasen stärks och de skattskyldiga behandlas mer enhetligt och att förutsättningarna för rättssäkerhet förbättras.

Enligt arbetsgruppen är det i nuläget endast möjligt att ge en huvudsakligen kvalitativ bedömning av BEPS-åtgärdernas ekonomiska konsekvenser i Finland. Det här beror på flera osäkerhetsfaktorer kopplade till konsekvenserna och bristen på data, särskilt numeriska bakgrundsfakta. De ekonomiska konsekvenserna för Finland beror även på hur andra stater beslutar om verkställandet av BEPS-åtgärderna, vilket inte har beaktats i rapporten. Däremot anses det i rapporten att de ekonomiska konsekvenserna uppstår från de lagändringar som görs i Finland som en följd av åtgärderna.

Till slut

Stadsstyrelsen konstaterar att det krävs internationellt samarbete och nödvändig lagstiftning på EU-nivå och nationell nivå för att i större utsträckning kunna motarbeta skatteparadisbolagen. Staden har med sin egen verksamhet begränsade möjligheter att påverka aggressiv skatteplanering.

Trots detta bör staden sträva efter att främja bekämpningen av skatteparadisbolag med de medel och åtgärder som står till buds.

I det egentliga anbudsförandet skulle det vara svårt att be om de utredningar som nämns i fullmäktigemotionen i form av bilagor till anbudet på det sätt som nämns i motionen, då man beaktar att anbudsförandet alltid ska ske ändamålsenligt, smidigt och effektivt. I stället för det som nämns i motionen föreslås det därför att man i stadens upphandlingsavtal i tillämpliga delar börjar använda en likvärdig avtalsklau-

29.11.2017

Ärende/20

sul eller alternativt en separat frivillig avtalsbilaga med vilken man ber avtalsparterna om de utredningar som nämns i motionen som en del av rapporteringen under avtalsperioden. Detta ska nämnas i anbudsfrågan och anbudsgivarna ska få se avtalsklausulen eller avtalsbilagan som en del av anbudsfrågans upphandlingsavtalsdokument.

Det ska vara frivilligt för avtalsparterna att lämna in utredningarna. Uppgifter om utredningarna ska publiceras på stadens sajt i enlighet med lagstiftningen och publiceringstillståndet från avtalsparten. Resultatet från förfarandet ska följas upp och rapporteras till stadsstyrelsen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja Sarmela, upphandlingsjurist, telefon: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Bilagor

1 Wallgren Thomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 4

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 20.11.2017 § 1058

HEL 2017-003500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

20.11.2017 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Tomi Sevander:

Perusteluosan Päätelmä-kohdan kolmannen kappaleen ensimmäinen lause poistetaan ja toisen lauseen jälkeen lisätään seuraava lause:

"Jos hankinnan arvo on vähintään 25 miljoonaa euroa samoja selvityksiä pyydetään kaikilta tarjoajilta tarjousvaiheessa."

Perusteluosan viimeisen kappaleen loppuun lisätään lause:
"Ensimmäinen raportti tuodaan valtuustoon vuoden 2018 loppuun mennessä, jolloin valtuusto voi päättää tarvittavista muutoksista."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Tomi Sevanderin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 9

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 6

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Maria Ohisalo, Mika Raatikainen, Nasima Razmyr, Tomi Sevander

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 6.

13.11.2017 Pöydälle

18.09.2017 Palautettiin

11.09.2017 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi